

VJkultura

IZRAZ VJ (VIDŽEJ) – VIDEO JOCKEY IZHAJA IZ ANALOGIJE IZRAZA DJ (DISC JOCKEY). ČE TOREJ DJ VRTI GLASBO, LAHKO SKLEPAMO, DA VJ VRTI VIDEO. NEKAKO TAKO TUDI JE.

Izraz se je uveljavil v 80-ih letih, ko so še naši starši plesali v diskotekah, takratni VJ-ji pa so si pomagali predvsem z analogno tehniko, saj računalniška grafika še ni bila dovolj razvita, predvsem pa ne finančno dostopna za mlade ustvarjalce. VJ torej predvaja video posnetke s pomočjo najrazličnejše tehnike, projekcije pa so največkrat vidne na platnu, ni pa nujno. VJ-ji tako lahko projicirajo svoja dela na napihljive balone vseh vrst, na padajočo vodo, nekateri eksperimentirajo s projekcijami na dim, prav tako je vir navdihla moderna arhitektura s svojimi enostavnimi linijami in stene teh stavb so izziv nekaterim VJ-jem, da jih spremenijo po svoji volji in jim s svojimi projekcijami dajo popolnoma drugačno dimenzijo, kot jo imajo sicer.

KAJ IN KAKO

Običajno VJ kratke video izseke s pomočjo raznoraznih trikov obdela

in spremeni z računalniškimi orodji za obdelavo videa ter tako dobi nek prvotni video izsek v celotnem kontekstu popolnoma drug pomen, kot ga je imel poprej. Ker postaja podoba čedalje močnejši medij v svetu oglaševanja, je postalo VJ-janje za nekatere izvrsten medij za najrazličnejše manipulacije in aktualne odzive na dogajanje po svetu. Tako so na primer VJ-ji v ameriških zabaviških klubih še isti večer po Bushevih nastopih na TV že uporabljali izseke teh posnetkov na svojih performansih. »Image is the message« je predlani sporočal eden od filmov na Politično nekorektnem filmskem festivalu v Ljubljani.

PRIPOMOČKI

VJ-jamo lahko analogno ali digitalno. Čeprav je razmejitev nekoliko nejasna, je jasno to, da se je vse skupaj pričelo analogno, torej z uporabo tehnike, ki je bila v tistem času na voljo. Pogosto je osnova mešalna miza za video, s pomočjo katere lahko izbiramo različne vire predvajanja. VJ tako lahko spaja video vsebino z grafoskopov, VHS predvajalnikov, kamer in spletnih kamer, digitalnih fotoaparatom, DVD predvajalnikov, dia projektorjev,

računalnikov in še kak vir bi se našel. Danes je delo VJ-jem olajšano predvsem zaradi vse širšega izbora programske opreme, s katero je omogočeno lažje delo in pa zaradi vse zmogljivejših mešalnih miz in računalniške opreme, ki je zlahka kos video vsebinam. Seveda takšna oprema ni poceni, staroste pa bodo dejali, da se današnji VJ-ji posvečajo predvsem tehnični izvedbi, na vsebino pa da se pozablja.

TA HIP

Danes pa VJ-ji niso več le spremljevalci DJ-jev na njihovih nastopih, saj se je ta veja umetnosti že razvila do te mere, da nadaljuje samostojno pot in video v umetniških inštalacijah že lahko dominira nad glasbeno podlago, vendar pa še vedno kroži rek, da DJ ljudi pripelje na parti, VJ pa jih tam zadrži in tako se ta dva načina izražanja izvrstno dopolnjujeta. Seveda pa VJ-ji niso povezani le z elektronsko glasbo, saj se vizualizacij čedalje pogosteje poslužujejo glasbene skupine različnih žanrov in s tem povečajo spektakel živih nastopov. Tako smo na primer to poletje imeli krasno priložnost v ljubljanskih Križankah doživeti nastop 30 članske japonske zasedbe Shibusashirasu Orchestra, ki je imela izdatno podporo z vizualizacijami najrazličnejših tehnik, pa tudi sicer lahko v Sloveniji zasledite marsikateri dogodek, podprt z vizualijami.

:: www.vjforums.com
:: www.vjcentral.com

ABCD elektronike: etno-elektro

GLEDE NA TO, DA NAŠ PLANET TEPTA KAR PRECEJ RAZLIČNIH PLEMEN, JE NJIHOVA PRVOBITNA GLASBA S TRADICIONALNIMI GLASBILI VSEKAKOR BOGAT VIR NAVDIHA, MED DRUGIM TUDI MED PRODUCENTI ELEKTRONSKE MUZIKE. ROKO NA SRCE, 7 MINUT DOLG INSTRUMENTALNI ETNO KOMAD JE SICER ZANIMIVA, A MALCE NAPORNA GODBA, KI PA LAHKO KVEČJEMU SLUŽI KOT PODLAGA ZA MEDITACIJSKO ZEHANJE OB SONČNEM ZAHODU ALI PA NEDELJSKO ČIŠČENJE STANOVANJA, MEDTEM KO JE ZA PRAVE PLESNE KORAKE POTREBNO ŠE MALCE GROOVA, TEMPA IN LAHKOTNEJŠIH OBLIK.

ETNO-ELEKTRONIKA

V zadnjih letih se je na glasbeni sceni pojavilo kar nekaj tovrstnih križancev, ko so producenti poiskali svoje korenine in združili tradicijo z modernim. Najbolj vpijoč primer je seveda AZIJSKO PODZEMLJE, ki se je razvilo na britanski alternativni sceni, ki so jo nekaj časa vodili potomci priseljencev iz Pakistana in Indije (Asian Dub Foundation, Talvin Singh, State of Bengal ...). Posledice njihove kulturne razcepljenosti so se odražale tudi v glasbi, ki je bila zmes tistega, kar jim je vrtela babica in tistega, kar so poslušali njihovi vrstniki. Nove generacije so se glasbe dedkov lotile tudi

NA BALKANU, kjer so elektrificirali pihala in tako smo dobili odlično muziko, ki pa na naše podje in v ploščarne večinoma še ni prišla in morda tudi nikoli ne bo. Seveda velja omeniti še najbolj žurersko obseden kontinent, LATINSKO AMERIKO (predvsem Brazilijo), katerega izdelki so začeli huronsko obletavati tudi Evropo. Zdi se, da so se za najboljšo kombinacijo etno semplov in elektronike izkazali house, drum and bass ritmi ter lounge.

LOUNGE

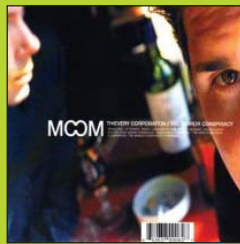
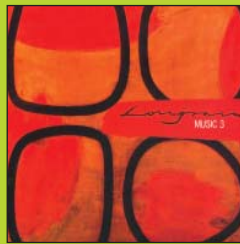
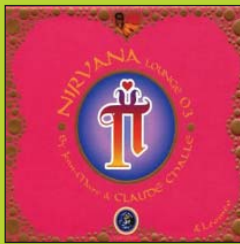
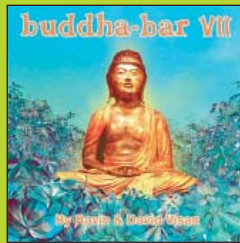
Lounge je doživel razmah predvsem po kavarnah, nekateri pa so ga zaničljivo poimenovali kar »plaža muzika«. Tudi za lounge velja, da je križanec med starim (jazz, groovy, etno) in novim, vkomponira pa tudi »naravne« nežne vokale in instrumente, s katerimi si poslušalec, zleknjen v fotelji, odpočije živčne končiče po napornem dnevu in se »chill-ira« ob ambientalnih ritmih, seveda če pa ima še kje kakšno zalogo energije, jo lahko mirno porabi za miganje z boki. Lounge slišite predvsem v evropskih prestolnicah v barjih z udobnimi fotelji ob soju sveč, velikokrat pa jo spremljajo tudi

alternativne filmske projekcije na steno kluba. Tako so si utrle pot do večne slave kompilacije HOTEL COSTES, BUDDHA BAR, SAINT GERMAIN DES PRES CAFE in druge.

KAKO SE JE ZAČELO

Samo ime izhaja iz poimenovanja za hotelsko vežo ali piano bar, kjer so ponavadi nastopali po dva glasbenika in en pevec, ki je za skrajno beden honorar prepeval pop standarde osamljenim srkalcem Martinija, ki so se razlezli po divanih. Baje so imeli enega prvih tovrstnih nastopov The Beatles, ki so nastopili v nekem baru v Hamburgu. Lounge je doživel razmah v osemdesetih in devetdesetih, potem pa se je znova prerodil na prehodu stoletja, za kar je zaslužna tudi prej omenjena poplava kompilacij.

Eden izmed ključnih pospeševalcev ljubezni do te leno-zapeljive muzike je bil nedvomno washingtonski dvojec THE EVERY CORPORATION in klika, ki sta jo zbrala okoli sebe in svoje založbe. Producenta in didžeja Rob Garza in Eric Hilton sta bila navdušena nad vohunskimi filmi (kar je na splošno tudi značilnost retro momenta lounge glasbe) in sta pridno

PRIPOROČLJIVO POSLUŠANJE

:: THIEVERY CORPORATION – THE MIRROR CONSPIRACY

To je album-klasika, ki ne sme umanjkat v kolekciji pravega ljubitelja lounge, down tempa oz. fena easy listening music. Gre za mešanico semplov etno glasbe, ki prihaja iz Indije in Brazilije, prečiščenih ženskih vokalov in umirjenih elektronskih ritmov.

:: LOUNGE MON AMOUR

Dvojna kompilacija retro lounge z elektronskim pridihom prihaja iz založbe Irma, ki je zaslužna za večino izdaj lounge kompilacij, ki jih odlikujeta prepoznaven dizajn in predvsem poslušalcu prijazna cena. Nicola Conte, Nuspirit Helsinki, Les hommes, Stone inc., Italian Secret Service in drugi ustvarijo foteljno ambientallio, včasih erotično sproščeno, spet drugič pa vohunsko napeto, ki se od časa do časa spogleda tudi s plesnimi ritmi.

:: ESSENTIAL ASIAN FLAVAS/THE FUTURE CUTZ

Tretje nadaljevanje kompilacije azijskega etnoelektra združuje producente iz Velike Britanije in ZDA in črpa iz bollywoodske tradicije in tradicionalnih inštrumentov, kot sta sitar in tabla, ter logično nadaljuje redosledje, ki sta ga pred leti zastavili prvi dve izdaji, na katerih sta se pojavila tudi Panjabi MC in Nithin Sawney. Paradni konj kompilacije je zagotovo dnb hitič Signs dvojca Badmarsh & Shri.

:: ASIAN TRAVELS 2

Na drugi kompilaciji prevladujejo indijski in pakistanski etno zvoki, ki so jih predelali sodobni ustvarjalci elektronske glasbe kot npr. indijski dvojec hitro vzpenjajočih se didžejev Midival Punditz, ki jih je navdahnil Talvin Singh, producent in skladatelj Karsh Kale ter didžeji, kot so Cheb i Sabbah in Govinda.

:: ELECTRIC GYPSILAND

Odlična kompilacija bendov, ki so nastopali tudi po naših odrih in prihajajo z bližnjega Balkana: makedonski Kočani orkestar, romunski car Taraf de Ha?douks ter rominski Mahala rai banda; seveda pa ne gre brez dodatkov elektronskih ali pa celo jazz ustvarjalcev, kot so Modern Quartet, Arto Lindsay, Senior Coconut, Shantel in Dj Dolores.

:: SEVDAH BABY - TU PA TAM

Soundtrack slovenskega filma najmlajšega slovenskega režiserja Mitje Okorna izstopa zaradi dveh stvari – je eden izmed redkih slovenskih soundtrackov, če že ne celo edini, na katerem večinoma najdemo elektronsko glasbo, poleg tega pa je ta mešanica elektronike in narodnjakov/trubačev slovenskemu glasbenemu prostoru dokaj neznana. Zanj je zaslužen sevda BABY aka Milan Stanković, srbski producent, ki mu uspe na pravih mestih razsekati svatbene trube in jih zelo subtilno vtakati na elektronsko house, tehno in dnb podlago.

:: DJ PATIFE – COOL STEPS DRUM AND BASS GROOVES

Stari znanec ljubljanskega elektro občinstva, ki je s svojimi nastopi povečal popularnost tovrstne mešanice brazilcetra pri nas. Gre za bolj mehak, speven drum and bass, ki ga še dodatno omehča vocal brazilske ustvarjalke Fernande Porto, ki ga Wagner Borges Ribeiro de Souza aka Patife nežno pomeša s tradicionalno brazilsko glasbo – sambo in bossa novo.

:: ELECTROS & LATINOS

Odlični plesni koktejli groovy latino muzike, ki žanrsko prehaja nekje med soulom, rumbo, jiveom in boogaloojem (mešanico r'n'b-ja in kubanskega sona) ter je bolj vezana na področje špansko govorečih držav. Na kompilaciji se pojavijo tako latinoameriški tradicionalni izvajalci, kot je Cachaito Lopez, drugače član Buena Vista social club v remiksanih verzijah, največji producenti (Patato, Senior Coconut) kot tudi izvajalci drugih narodnosti, ki producirajo tovrstno glasbo, kot so Truby trio in Smith & Mighty.

in lounge

sedela pred televizorjem in snemala semple, ki sta jih potem nalepila na kakšno trip hop podlago, pobrala nekaj nežno grlenih pevk ter navrgla sem ter tja še kakšen sitar. Sicer pa sta Thievery corporation prava esteta, če ne že kar snoba, saj sta svojo podobo zasnovala precej pikolovsko in zlikano – v studiu in na nastopih se pojavljata v elegantnih suknjičih in kravatah ter imata v lasti razkošen lounge bar.

Tudi slavni BUDDHA BAR v Parizu ne zaostaja v luksuzu in elitizmu, saj se v ogromnem dvonadstropnem prostoru nahaja gigantski pozlačen kip Buddhe, za eno pijačo pa moramo kranjski obiskovalci garati kar precej ur.

Značilnost lounge je tudi skrbno preiščljen in prepoznaven modern design – ovitki cd-jev, letaki, plakati – zaradi svoje estetike zelo izstopajo med drugimi tovrstnimi izdelki. V Ljubljani lahko lounge (včasih) poslušate v barih kot so Romeo, Minimal, Fraga, pa tudi v klubu Atelje 2050, v K4 in še kje.

Nekaj slavnih lounge barov po svetu, katerih glasbo lahko poslušate na cd-jih:

:: HOTEL COSTES

239 rue St-Honore, PARIS

:: BUDDHA BAR

8 Rue Boissy d' Anglais M. Concorde, PARIS

:: NIRVANA LOUNGE

3 Ave Matignon, PARIS

:: LONGRAIN

85 Commonwealth Street Surry Hills, SYDNEY

:: 18th ST. LOUNGE (Thievery Corp)

1212 18th St NW, WASHINGTON DC

Več informacij: www.worldsbestbars.com

CD

novosti

FRANZ FERDINAND – You Could Have It So Much Better

Če bi v leksikonu poiskali geslo »Škot«, bi pod njim skorajda nedvomno ugledali bledolične obraze štirih fantov s Škotske, ki so lani precej uspešno pretresli ne le svojo domovino in Britansko otočje, pač pa s svojim debitantskim albumom zasvojili cel svet. Kaj ti preostane, ko tvoj prvi album doseže vrhunske prodajne številke in povzroči, da mularija povsod po svetu že zjutraj mrmra melodije tvojih pesmi? Mnogi so se bali, kaj bodo Ferdinandi naredili s svojim drugim albumom in ali imajo sploh kaj možnosti. Fantje so pokazali zobe in vsem cinikom dokazali, kaj zmorejo. Da, res lahko naredijo še nekaj tako zelo boljšega. Album je poln skladb, ki ne izgublajo časa z razjasnjevanjem poante; skladb, ki vključujejo brutalni britanski humor in skladb, ob katerih – še preden se zaveste – migate z glavo. Udarni ritmi s hitro nastrojenim igranjem pa samo dokazujejo, da imajo fantje še na tone energije z brezštevilnimi idejami in zagonom, ki ga zlepa ne bo zmanjkalo. Dokler bo tako, se nimajo česa bati.

SYSTEM OF A DOWN – Hypnotize

V dneh, ko nihče več ne snema albumov, dolgih 79 minut, so se System of A Down odločili za svojevrsten preobrat. V studiu so imeli nadvse produktivne dneve in posneli 23 skladb. Roko na srce, komu se da poslušati 23 komadov od prvega do zadnjega, ko kupiš novo ploščo? Zato so jih izdali enajst, jih naslovili z Mezmerize in jih poslali na police. Pol leta kasneje je tu »vol. 2« z naslovom Hypnotize. Prav ste ugotovili – preostanek skladb. Težko je reči, po kakšnem ključu so izbirali skladbe za prvo ali drugo ploščo; vse skupaj vendarle zveni kot System of A Down. Hypnotize je prava nu-metal plošča, s tako simfoničnimi vložki, da boste na momente preverili, čigavo ploščo pravzaprav predvajate. In ravno ko vas zavede, se začne besno udrihanje po bobnih, divjanje s kitaro in večglasno petje – celotna koncentracija izvedbe se zdi skorajda nemogoča. In kaj jih loči od trume nu-metalcev? Ameriški rokerji so armenskega porekla in njihova politična prepričanja so izražena z veliko humorja in zadenejo žebljico na glavico.

DEPECHE MODE – Playing The Angel

Depeche Mode so ena izmed redkih še delujočih skupin, katerih skladbe so tako velikokrat preigravane na koncertih drugih glasbenikov, k čemur priča tudi internetna stran, posvečena vsem priredbam skladb skupine. Štiri leta po albumu Exciter se trio vrača s svojimi udarnimi elektronskimi ritmi v veliko temnejši različici in boljši kot prej. Glas Dava Gahana, ki ga po eni strani vsi tako dobro poznamo, po drugi pa tu še vedno doseže, da sem ter tja živčno pogledate v smeri zvočnikov, z občutkom, da vas preganja duh (»Oh Lillian ... look what you've done«). Sem ter tja vas bo katera izmed skladb spomnila na kakšno preteklo skladbo z njihovega seznama, vendar to albumu ne da negativnega prizvoka. In še nekaj – osemdeseta so nazaj; in to uspešno! Da pa po petindvajsetih letih fantje še vedno znajo obdržati unikatnost in prepoznaven zven, ki jih je pripeljal tako daleč in da znova pustijo občutek, da Gahan razgalja svojo lastno dušo in vas pri tem gleda naravnost v oči, pa je dosežek v vsaki kategoriji.

ALICIA KEYS – MTV Unplugged

Zakaj so se MTV-jevi šefi pravzaprav odločili ukiniti eno svojih najboljših oddaj in vpeljati katastrofe kot so Boiling point, je bilo že dolgo retorično vprašanje. Ko je torej padla odločitev o reinstalaciji Unpluggeda, so potrebovali močan glas, da bo vdihnil glasbo MTV-ju. Alicia Keys je bila nedvomno popolna izbira. Namesto da bi svoje skladbe slekla do same osnove akustike, ji je pianistka dala drugačen pridih. Alicia svoj talent razpne tudi med priredbe, kot so Every Little Bit Hurts, If I Was Your Woman, za Wild Horses pa na oder povabi Adama Levina, pevca Maroon 5. Vrhunec albuma je nedvomno If I Ain't Got You, kjer vas Alicia in njen band presenetijo s svojo uigranostjo, totalnim perfekcionizmom in vas pribijejo na stol, medtem ko si pulite lase, da vas ni bilo zraven. Petje, udrihanje po klavirju, celo poezija, glasovno preigravanje, hip hop funky toni in Alicijin smeh. Medtem ko gospodična Keys klepeta z občinstvom, pa se lahko že veselimo naslednjega MTV-jevega izbora.

